

Fietsen in het groene decor van de Brugse Vaart

Landschapskrant

Regionaal Landschap Houtland

Foto: P. Keirsebilck

Regionaal Landschap Houtland vzw • Gratis nummer
Jaargang 11 • nr 20 • April 2012

De vzw Regionaal Landschap Houtland wordt financieel gesteund door het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Landmaatschappij, de Provincie West-Vlaanderen en de gemeenten Beernem, Brugge, Damme, Ichtegem, Jabbeke, Oostkamp, Ruiselede, Torhout, Wingene en Zedelgem.

Zondag 29 april is dé dag om de groene gordel rond Brugge per fiets te verkennen. Je rijdt op eigen tempo door dreven en bossen, langs waters en kanalen. Geniet volop van het ontluikende groen. Kies voor de volledige fietsgordel rond Brugge (48 km) of voor één van de kleine gordels (26 en 34 km). Op de 9 stopplaatsen is er heel wat te beleven, ook voor kinderen. Start het fietsseizoen in eigen streek, kom naar de Groene Fietsgordeldag!

Animatie en bezoeken (10 tot 18 uur)

Proevertjes onderweg • Kasteel Tillegem • boomgaard in het Chartreuzinnenbos • volksspelen in Varsenare • Lammetjesdag in Damme • heemtuin Ryckevelde • Tuin van Maurice en landbouwbedrijf Het Wilgenbroek • doolhof in Loppem • picknickplaatsen • info over de Groene Fietsgordel Brugge • drankgelegheid • ...

Inschrijven

Schrijf in op één van de vier startplaatsen tussen 9.30 en 15 u.

Startplaatsen

• Parking Gistfabriek, Komvest 45, Brugge

• Ver-Assebroek, einde Kerkdreef

• Kasteel Tillegem, Tillegemstraat 81, Sint-Michiels

• SPC Hof ter Straeten, Hof ter Straeten 2, Varsenare

De kleine gordel oost (26 km) kun je starten in Ver-Assebroek of aan de Gistfabriek.

De kleine gordel west (34 km) kun je starten in Tillegem, Varsenare of aan de Gistfabriek.

Deelnameprijs

Grote gordel: € 5 voor volwassenen,
€ 3 voor kinderen 4-12 jaar

Kleine gordels: € 3 voor volwassenen,
€ 1 voor kinderen 4-12 jaar

Inbegrepen: versnaperingen (aangeboden van 10 tot 18 uur), dagprogramma, Seizoensfietsroute Groene Fietsgordel Brugge, zadelhoesje, stripalbum, verzekering

Groene Fietsgordeldag

Ontdek de Brugse Rand

zondag
29 april 2012

door
dreven en bossen,
langs weiden en kanalen

Beste lezer,

Het Regionaal Landschap Houtland kan steunen op een hele groep gemotiveerde mensen. Vlaamse overheid, Provincie, gemeenten, natuur-, landbouw- en recreatieve verenigingen werken samen aan landschap en natuur in onze streek. Op de algemene vergadering van 14 maart blikten we terug op een aantal mooie resultaten van het voorbije jaar. In deze Landschapskrant lichten we het succesvolle poelenproject toe.

In 2012 gaan we verder op de ingeslagen weg. In ons voorjaarsprogramma staan 'water' en 'fietsen' centraal. Op zondag 29 april bijt de Fietsgordeldag de spits af. Voor deze gelegenheid wordt de Landschapskrant ook in de poldergemeenten rond Brugge verspreid.

In mei is het Houtland op zijn mooist! Traditioneel organiseert het Regionaal Landschap de campagne 'Natuur in Mij'. Het is een unieke gelegenheid om de minder bekende natuurhoekjes van het Houtland te ontdekken. Noteer alvast dat onze Gezinshappening op 27 mei plaats vindt. Dit jaar trekken we onze grote feesttent op in het Nieuwenhovebos te Oostkamp.

Veel 'tips for trips' dus, voor wandelaars en fietsers!

Patrick ARNOU

Meer informatie

www.groenegordelbrugge.be
infobrugge@vlm.be, tel. 050 45 81 33
(tijdens de kantooruren)

Campagne Natuur in Mij 2012

Opnieuw zet het Regionaal Landschap Houtland de natuur en het landschap in de kijker! In deze kalender vind je een exclusief aanbod van 9 wandelingen en 3 fietstochten. Deze 7de editie is een speciale. Sinds twee jaar werkt het Regionaal Landschap Houtland samen met drie Oostkampse scholen, Natuurpunt Oostkamp en de gemeente Oostkamp rond het thema water. De samenwerking kadert in een Europees Comenius project met de titel 'Water, bron van leven!'

Programma Natuur in Mij 2012

Dinsdag 1 mei 05.00u

Vroegmorgenwandeling
NP Brugge i.s.m. NBO
Parking Domein d'Aertrycke
Zeeweg 42, Torhout
Dieter Willems, M 0476 53 70 02

Donderdag 3 mei 14.30u

De vallei van de Kerkebeek*
Regionaal Landschap Houtland
Parking De Trutselaar,
provinciedomein Tillegembos
Via de Domeindreef, Sint-Andries
Dieter Willems, M 0476 53 70 02

Zondag 6 mei 14.30u

Waterleven aan de veldvijver*
NP Gulke Putten i.s.m. NBO
Predikerherenstraat t.h.v. nr. 35a
Wingene
Christine Verscheure,
M 0477 99 39 11

Dinsdag 8 mei 14.30u

Waterwinning in het Lindeveld*
Bosgroep Houtland
Parking Aanwijs, provinciedomein
Bulskampveld
Reigerlostraat, Beernem
Jan Goris, M 0472 63 14 02

Donderdag 10 mei 14.30u

**Herstel van de historische
Kruysvijvers**
NP InZicht i.s.m. NBO
Ingang Doeveren, Sijlostraat,
Zedelgem
Komende uit de richting Loppem,
juist over de brug A17, rechtsaf
André Vanhevel, 050 27 78 73

Zaterdag 12 mei 20.45u

Zoogdieren in en om het water
NP Oostkamp i.s.m. NBO
Parking Warandepuiten aan Moer-
bruggebrug, Langs kanaal –
Westdijk, Oostkamp
Bob Vandendriessche,
M 0477 757491

Zondag 13 mei 14.30u

Fauna en flora aan de Stationsput
Houtlandse Milieuvereniging
Parking bij de Groene 62 in
Eernegem
Bij kruispunt Spoorwegstr./
Stationsstr.
Bart Van Thuyne, M 0479 81 29 63

Dinsdag 15 mei 14.00u

Van water naar water¹
NP Jabbeke i.s.m. NBO
Parking centrum Zerkegem
Kris D'Hondt, 050 81 23 72

Woensdag 16 mei 19.30u

De sloot is dood. Leve de beek!
NP Beernem i.s.m. NBO
Parking Driekoningen provincie-
domein Bulskampveld
Wellingstraat, Beernem
Luc Vanpaemel, 050 79 05 58

Zaterdag 19 mei 14.30u

**Kanalen, vaarten en aders voor
afvoer van water²**
NP Damme i.s.m. NBO
Markt, Damme
Roland Dufoort, 050 35 01 62

Dinsdag 22 mei 19.30u

Wachtbekken Pierlapont
Woudpekkers
Pierlapont t.h.v. nr. 115,
Loppem (Zedelgem)
Chris Werbrouck, M 0473 98 59 01

Woensdag 23 mei 14.00u

Zilt water in de polders³
NP Brugge i.s.m. NBO
Kerk Sint-Pieters
Blankenbergse steenweg, Brugge
Wim Jans, M 0498 29 61 26
(na 17.00u)

Zondag 27 mei 13.30u

Gezinswandering Nieuwenhovebos
Regionaal Landschap Houtland
Domein Nieuwenhovebos
Waterstraat, Oostkamp
Dieter Willems, M 0476 53 70 02

* Deze plaatsen zijn uitzonderlijk toegankelijk

Inschrijven voor de fietstochten is noodzakelijk
(tegen en laatste tegen 2 dagen voor de activiteit).
Max. 30 mensen.
Liefst via mail:

¹ rlhoutland@west-vlaanderen.be • ² roland_dufoort@hotmail.com • ³ jans-pillen@village.uunet.be

Foto: Gulke Putten + Copyright C. Verscheure.

Deelnemen aan Natuur in Mij is tien euro waard!

Van zodra je aan twee wandelingen uit de campagne Natuur in Mij deelneemt, krijg je een bon voor hoeve-producten ter waarde van tien euro. Vraag een deelnamebrochure door je naam en adres te mailen naar rlhoutland@west-vlaanderen.be of kom naar een wandeling en ontvang daar ons boekje met deelnamekaart. Bezorg deze kaart vóór einde mei terug aan het Regionaal Landschap Houtland in het Streekhuis kasteel Tillegem, Tillegemstraat 81 te 8200 Sint-Michiels. De waardebon sturen we op en kan je tot einde juli 2012 bij één van de onderstaande deelnemende bedrijven inruilen:

1. **Hoeveslagerij Bonne**, Moerkerksesteenweg 3A, Damme, 050 37 39 12, info@slagerijbonne.be, www.slagerijbonne.be
2. **Biogeitenboerderij De Zonnegaard**, Meetkerkestraat 16, Zuienkerke, 0494 38 13 54, mark.vanberghe10@telenet.be, www.dezonnegaard.be
3. **Ijshoeve Danneels**, Oude Damseweg 2A, Damme, 0475 20 58 51, info@deijshoeve.be, www.deijshoeve.be
4. **Zuivelhoeve 't Soetewey**, Torendreef 5, Ruddervoorde, 050 27 98 20, vanacker.rogiers@skynet.be
5. **Bioboerderij De Zaaier**, Korte Akkerstraat 2, Ruddervoorde, 050 27 02 44, info@zaaier.be, www.zaaier.be
6. **Fruitbedrijf Wim Adriaenssens**, Dorpsstraat 2A, Klemskerke, 0478 23 83 99, wim.adriaenssens@skynet.be, www.fruitdehaan.be

Nieuws uit de provinciedomeinen

Provinciedomein Tillegembos groeit

Dit jaar breidt het provinciedomein Tillegembos uit met 17 ha. Het betreft het goed bewaarde drevenlandschap van het kasteel Valkenbos, gelegen langs de Torhoutse steenweg en de autosnelweg E40. Aldus komt een verbinding tot stand met het kasteelpark Tudor, eigendom van de stad Brugge.

Enkel de Torhoutsesteenweg vormt nu nog een gevaarlijke barrière, maar waarschijnlijk wordt er doorheen het bruggenhoofd over de E40 een tunnel gebouwd.

De groene fietsgordel rond Brugge, die de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) aanlegt, zal er passeren en ook de wandelaars zullen hierdoor de kasteeldomeinen Tillegem, Tudor en Beisbroek in één tocht kunnen verkennen.

Het nieuwe deel van het Tillegembos heeft al heel wat te bieden: indrukwekkende beukendreven, bloemenrijke bermen en

gevarieerde bosranden. Eenmaal eigendom van de Provincie wordt het nog beter. Door bosaanplant zal de hinder van het verkeer op de E40 tot een minimum worden beperkt.

Een doordachte afwisseling tussen open en gesloten landschap zal een bezoek nog aangenamer maken. Daarenboven zal het nodige worden gedaan om de bestaande natuurwaarden te versterken. In de natte delen van het nieuwe terrein is er zeker plaats voor poelen!

Tip: maak kennis met het nieuwe deel van Tillegem op donderdag 3 mei (zie kalender Natuur in Mij)

Provincie koopt het domein d'Aertrycke aan

D'Aertrycke is samen met het Tillegembos, het Lippensgoed-Bulskampveld en het Sterrebos het vierde grote kasteeldomein dat de provincie verwerft. Het kasteel en alle bijgebouwen zijn van de hand van architect Joseph Schadde. Het park werd aangelegd door Louis Fuchs in een engelse landschapsstijl. Er is een harmonische afwisseling van water, open ruimte, park en bos. In het parkgedeelte werd de aanplant gecombineerd met diverse unieke bouwwerken zoals de vroegere fazantenkwekerij, het koetsenhuis, de boerderij en een mooi gerestaureerde duiventoren.

Het domein ligt in de mooie omgeving van de Moubekvallei en is gemakkelijk te bereiken vanuit de fietsas Groene 62.

Het bosgedeelte bestaat bijna uitsluitend uit inlandse loofbomen. De ree, de vos en de steenmarter zijn er de grootste zoogdieren. Dankzij de landschappelijke afwisseling is d'Aertrycke rijk aan vogels: wielewaal, zwarte specht, houtsnip, buizerd, sperwer, boomklever, boomkruiper, bosuil, grasmus, fitis...

Tip: kom wandelen in het domein op dinsdag 1 mei (zie kalender Natuur in Mij)

genieten van de natuur

in het provinciedomein 't Fort van Beieren, Koolkerke - 2012

www.west-vlaanderen.be/domeinen>activiteiten

fortgeschiedenis en voorjaarsflora
wandeling

zondag 29 april om 14.30 uur

gids: Chantal Devriese
waar: parking Gemene Weidestraat in Koolkerke
organisatie: provinciedienst NME (steunpunt Regionaal Landschap Houtland)

info: steunpunt natuur- en milieueducatie Regionaal Landschap Houtland - T 0476 53 70 02

Fort van Beieren: geschiedenis en voorjaarsflora

Het aarden fort was ooit een getuige van de oorlog tussen de Staatsgezinden en de Spanjaarden. Nu een klein bos met voorjaarsflora, restanten van grachten en een plaats om te recreëren. Op deze lentewandeling brengen we het allemaal tot leven.

Plaats: CM-lokaal St.Jozef, Koolkerkse steenweg 148, Brugge.
Info: RLHoutland, M 0476 537 002

Gezinshapping in het

Nieuwenhovebos te Oostkamp

doorlopend vanaf 13.30 uur

Ook nu weer sluit het Regionaal Landschap Houtland zijn campagne Natuur in Mij af met een daverende gezinshapping!

Dit jaar vormt het domein Nieuwenhovebos te Oostkamp het pittoreske decor. Op het voetbalveld langs de Waterstraat, aan drie zijden omgeven door bos, trekken we onze tenten op voor tal van activiteiten.

Nieuwenhove in de kijker

Het bos ontstond door ontginning van een uitgestrekt heidegebied, waarbij de arme gronden omgezet werden in bos. Het Nieuwenhovebos heeft een vrij open karakter, waarbij bosrijke gedeeltes afgewisseld worden met weiland.

In 1980 kon de gemeente een 36 hectare groot gebied aankopen en zo voor de toekomst vrijwaren. Sinds 1985 vormt het Nieuwenhovebos een beschermd landschap.

Wandelprogramma

- Doorlopend gezinsvriendelijke, begeleide wandelingen
- Fotozoektocht (max. 4 km) uitgestippeld door Pasar
- Om 15 uur wandeling met gids (1,5 uur): Het Nieuwenhovebos als waterreservoir

Kinderen en jeugd

- Waterparcours in het bos
- Crea-ruimte: maken van een onderwaterkijker, waterfilter of schaatsenrijder
- Waterproefjes
- Labo voor onderzoek van het waterleven
- Om 15 en 16 uur: liedjestheater 'Het geheim van de vuurtoren' voor 6-9-jarigen
- Om 16.30 uur: aanleren van de 'Waterdans' met optreden

Standen

- Verkoop van kruiden
- Insectenhôtels en nestkasten
- Water en natuur uit Estland en Oostkamp. Fototentoonstelling over het Comenius project.
- Gemeente Oostkamp met o.a. compostmeesters

Randanimatie

- Ea Varna: een onbekend wezen van 4m., beschermer van de natuur.
- Doorlopende live muziek door de groep 'Overigens'
- Springkasteel en schminkstand
- Bar, hoeve-ijs en braadworsten

Hoe kom je er?

- Met de wagen: parkeermogelijkheid in de Waterstraat en op het voetbalveld
- Met de fiets: voetbalveld Nieuwenhovebos

Onze partners

Gezinsbond, Pasar, Koning Boudewijnschool, Basisschool De Kiem, Basisschool Malpertuis, Bosgroep Houtland, Natuurpunt Oostkamp en Gemeente Oostkamp
Met de financiële steun van gemeente Oostkamp

Alle activiteiten zijn gratis.

Bijkomende info bij Dieter Willems, T 050 40 70 21, M 0476 53 70 02, E dieter.willems@west-vlaanderen.be

Als afsluiter van de dag maken we om 17.30 uur de zes winnaars bekend van de bon voor hoeveproducten t.w.v. 50 euro. **Nadien lost het VOC Bulskampveld gerevalideerde vogels.**

Opendeurdag en plantenbeurs in de Leiemeersen

Grijp je kans om het natuurgebied de Leiemeersen te bezoeken, gelegen te Moerbrugge (Oostkamp), vlakbij de brug over het kanaal. Half mei staan de bloemrijke graslanden er in bloei, met duizenden orchideeën!

Omwille van de kwetsbaarheid is deze unieke parel in het Houtland door het jaar niet voor het publiek toegankelijk. Van 10 tot 17 uur zijn er doorlopend geleide wandelingen. Daarnaast loopt er de jaarlijkse wilde tuinplanten- en kruidenbeurs. Twee deskundige herboristen geven je advies en tips om in eigen tuin de natuur een handje te helpen. (Opbrengst ten voordele van de Vallei van de Zuidleie.)

Parkeergelegenheid langs het kanaal, kant Moerbrugge en Patersonstraat, of vanaf Brugge 5 km heerlijk fietsen langs het kanaal.

Info bij Tijs Decuyper, T 0494 22 68 55,
E vallevandezuidleie@telenet.be, W www.vallevandezuidleie.be

Demonstratie en fietstocht "Akkervogels in het Vrijgeweid"

Het Vrijgeweid is één van de weinige gebieden in het Houtland waar akkervogels als patrijs en veldleeuwerik nog voorkomen. De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en het Regionaal Landschap Houtland zoeken in het Vrijgeweid samen met landbouwers naar manieren om de akkervogels te behouden en kansen tot voortplanting te geven. De resultaten van dit initiatief worden opgevolgd door de Vogelwerkgroep van de Houtlandse Milieugroep.

Op 20 mei is ieder vanaf 10.30 uur welkom op de boerderij van Andy Desmet in de Sasputstraat 2 te Ruddervoorde. Je verneemt er meer over akkervogels, vogelvoedselgewassen en de ervaringen met het beheren van perceelsranden.

Info bij Filip Jonckheere, T 050 45 81 21, E filip.jonckheere@vlm.be

In de namiddag verkennen wij per fiets het Vrijgeweid. Onder het gezang van de veldleeuweriken gaan wij op zoek naar overblijfselen uit de rijke geschiedenis van dit landschap. Zo kom je ondermeer te weten waarom hier typische witte hoeses staan. Onderweg stoppen we ook op de boerderij van Andy Desmet en geeft de VLM bij een drankje uitleg over het akkervogelproject. Afspraak om 14 uur op de parking van Groenhove tegenover de manège, Bosdreef 8 in Torhout.

Info bij Bart Van Thuyne, T 0479 81 29 63

Kleine landschapsprojecten langsheen de groene gordel

Het Regionaal Landschap Houtland wil het open landschap in de groene gordel rond Brugge versterken. Daarom richten wij ons tot landbouwers en particulieren met eigendom in de landelijke omgeving van Brugge. Samen wensen we een landschapsproject op uw percelen te realiseren.

Wat is een landschapsproject?

- Beplantingen met streekeigen groen: hagen, heggen, houtkanten, een bomerij,...
- De aanleg van een hoogstamboomgaard;
- De aanleg van een veedrinkpoel of andere graafwerken.

Hoe gaan we te werk?

- Op uw vraag komen we ter plaatse zien en gaan de mogelijkheden na voor een landschapsplan, rekening houdende met uw wensen;
- We maken een planvoorstel en schaven het in onderling overleg verder bij;
- We helpen u bij de aanvraag voor vergunningen, beheerovereenkomsten en subsidies;
- Indien gewenst zorgen wij voor de uitvoering van de werken zoals graafwerken, beplantingen, omheining... Hierbij doen we een beroep op arbeiders van de sociaal-economie bedrijven Loca Labora of OptimaT.

Waar liggen de projectgebieden?

- Omgeving Assebroekse Meersen-Beverhoutsveld
- Oedelemberg-Bergbeekvallei-Ryckvelde
- Omgeving Wilgenbroeken
- Zuidelijk stadsrandbos Brugge
- Vallei van de Kerkebeek
- Grenszone Varsenare - Sint-Andries.

Hoeveel kost een landschapsproject?

- Indien uw eigendom ligt in één van de projectgebieden, nemen wij een groot deel van de kosten voor onze rekening: 70% bij particulieren, 90% bij landbouwers, met een maximum van 5000 euro.
- Buiten onze projectgebieden kunt u een beroep doen op beheerovereenkomsten of subsidies, bvb. voor de aanleg van een hoogstamboomgaard.

Bijkomende voorwaarden?

In het kader van het landinrichtingsproject 'Brugse Veldzone' stellen de Vlaamse overheid, de Provincie en de gemeenten aan het Regionaal Landschap Houtland middelen ter beschikking voor het landschapsherstel op private eigendommen. Daarbij moeten de projecten het cultuurhistorische landschap versterken en kunnen de beplantingen enkel met streek-eigen groen. Na de uitvoering wordt geen bezoekrecht of vrije toegang vereist: het private karakter van uw eigendom blijft gerespecteerd!

Geïnteresseerd?

Neem vrijblijvend contact op met landschaps animator Wouter Demey, T 050 40 70 24,

E wouter.demey@west-vlaanderen.be of bezoek onze infostand op het kasteel Tillegem tijdens de Fietshappening.

“100 poelen voor het Houtland” succesvol voor amfibieën

Tussen 2000 en 2005 onderzochten vrijwilligers een groot aantal vee-drinkpoelen in onze provincie. Uit de resultaten bleek dat het slecht gaat met onze amfibieën. Het Regionaal Landschap Houtland wilde deze neerwaartse trend ombuigen en zette de campagne '100 poelen voor het Houtland' op. Tussen 2006 en 2010 werden niet minder dan 119 nieuwe poelen gegraven en oude, verlandde poelen opnieuw aangelegd.

Om na te gaan of al dat graafwerk wel de moeite loonde, werden de voorbije twee jaar 46 nieuw aangelegde poelen onderzocht. In na-genoeg alle poelen vonden we amfibieën, waarvan in de meeste twee tot vier soorten. De kleine watersalamander (43%), alpenwatersalamander (37%) en bruine kikker (35%) kwamen het meeste voor. De vinpootsalamander (17%) zat enkel in de bos-poelen en in 15% van de poelen kwam de groene kikker voor.

Deze gunstige resultaten motiveerden het Regionaal Landschap Houtland in elk geval om verder poelen te graven. In de toekomst zullen we ernaar streven om meerdere poelen aan te leggen binnen eenzelfde 'amfibie-vriendelijke' omgeving. Dat wil zeggen: in een buurt met voldoende weiden en houtkanten en vooral op een veilige afstand van drukke wegen. Op die manier kunnen we een duurzame toekomst voor deze bedreigde waterbewoners verzekeren.

Vele landbouwers en particulieren uit het Houtland zijn intussen fiere eigenaars geworden van een nieuwe poel. En hebben een belangrijk steentje bijgedragen aan de biodiversiteit van onze streek.

Wenst u ook een poel of natuurlijke vijver op uw terrein aan te leggen, neem dan contact op met het Regionaal Landschap Houtland, T 050 40 70 22.

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Houtland vzw, Streekhuis Kasteel Tillegem, Tillegemstraat 81, 8200 Sint-Michiels, T 050 40 70 22, rlhoutland@west-vlaanderen.be

VU: Pauwel Bogaert

Redactie: Pauwel Bogaert, Wouter Demey, Roland Dufoort, Patrick Keirsebilck, Johan Mahieu, Riet Schockaert, Regine Vanallemeersch, Dieter Willems

Foto's: Kris Decler, Patrick Keirsebilck, Regionaal Landschap Houtland, Christine Verscheure

Vormgeving en druk: drukprojecten T'HOOFT

